

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Joannis Pierii Valeriani Bellunensis Hieroglyphica, Sive De
Sacris Ægyptiorum Aliarumque Gentium Literis,
Commentariorum Libri LVIII**

Valeriano, Pierio

[Lipsiae] ; Francofurti Ad Moenum, 1678

Divinorum ab humanis separatio.

urn:nbn:de:hbz:466:1-14259

Apretanda desumpsimus, in primis commemoranda cenlemus. Nam illi cum tam pertinaciter mare abominarentur, mosq; eslet in sacrificiis sal adhibere, ne marino uterentur, id ex Hammonis fonte deposcebant: afferebatur enim inde sal e palma contextis cistulis, quod purum arbitrabatur, quia ex ipso fonte, non ex mari proveniebat, cujusmodi salis vis magna in Noricis, Rhaticisque jugis atq; convallibus circa fontium margines concretum vulgo reperitur, neque alterius fere tota Germania salis habetur usus.

DIVINORUM AB HUMANIS SEPARATIO.

CAP. VIII.

Fuerunt e veteribus, qui segregationes aquarum ab aquis, apud Mosen, ita interpretati sunt, ut animos quosdam spiritu suo vegetos expertesq; corporis assererent, significari per aquas quae supra caelos in firmamento longe aliis praestantiores confedissent: infra vero, in ipsis quide terrenis locis deteriores malignosq; moram traxisse, atque etiamnum trahere: idcircoque dicunt, eas aquas quae supra caelos collocatae sunt, Deum laudare, per aquas autem eas quae sub caelis sunt collocatae quae supra caelos collocatae sunt, quantum spiritu naturaque sua conari possunt, improbilissimos, ab ea nimirum altitudine, quae ad probitatem secundum naturam accommodatur, in ipsum inum pravitatis fundum, vitiq; sentinam deturbatos. Eas vero aquas ut turbulentas, ut seditiosas, ut affectuum perturbationumq; procellis & turbinibus fluctuantes exastuantesque maria non injuria nuncupatas fuisse, propter mutationis facilitatem, & momentorum voluntatis electionisq; motuum instabilitatem. Quam quidem interpretationem, ut alte nimis repetitam, & paucissimorum ingeniorum intellectu perviam Basilii haudquaquam magnificere videtur. Aegyptiis tamen argumentum placuisse, indicium est, quod caelum rore pluvium venerabatur: quod humor hujusmodi a probis illis naturis defluere videretur, quae propter mentis puritatem dignae essent, quae decentem accommodatamq; Deo creatori laudem redderent, disciplinamque illam caelestem in inferiora sparsim diffundere profeminareq; viderentur. Minime igitur mirum est, si mare sacerdotes illi usque adeo abominabile existimabant, quod caelestis roris puritatem contaminaret, & amaritudine sua dulcedinem eam omnem peracerbam redderet, ejusque indignationis ergo tantum in maritima omnia odium, ut etiam insulares uti profanos averfarentur. Et mox receptum apud scriptores, insulares omnes malos esse, Leros autem pessimos, quod in Siculos haudquaquam merito nonnulli detorse: proinde ac in Lericorum locum Chios alii quidam substituerunt, nulla carminis habita ratione. Nam ut hoc obiter explicemus, epigramma est vetustum admodum, quod in vulgus prodiit vulgaris in exemplaribus:

Καὶ πῶς δημοδοκῶν χίοι κακοὶ ἔχ' ὀ μὲν, ὅς δ' ἔστι πάντες, πλὴν προκλέα, καὶ προκλέα, ἢ χίος.

Hoc quoque

Demodoci,

Chios m-

lus, haud

quidem hic.

hic non.

Omnes abs-

que Procle,

Chios at

ipse Procles.

Chios nequis-

sini.

Non sum nescius Chios hominum nequissimos olim habitos, quod ut credatur, satis est Theophrasti judicium, qui eos ait oratorem quemdam senem ad Lacedaemonios destinasse, qui quod eum puderet senectutis, canitiem succis fucaverat: cumq; is publice dicere incepisset, surrexit Archidamus in ea tum Repub. longè princeps dixitque: Quam obsecro sermonis incolumitatem habiturus est hic, qui mendacium non in anima solum verum etiam in capite circumfert? Strabo tamen, decimo, carmen hoc Phocylidae adscripsit, Lerosque, non Chios, ponit, ut legendum sit, λέρσοι κακοί, & in fine, καὶ προκλέα, λέρσοι; cui lectioni ego magis faveo, quod χίος, pro χίος, primam κτ συναίρεσιν producit. Quidam eruditissimus alioqui vir Patroclum pro Proclea reddidit. Carmen itaque in hunc modum utrobique restituendum:

Καὶ πῶς Φωκυλίδε, λέρσοι κακοὶ, ἔχ' ὀ μὲν, ὅς δ' ἔστι πάντες, πλὴν προκλέα, καὶ προκλέα, λέρσοι.

Id nos ita Latinum fecimus:

Hoc quoque Phocylidae dictum, Leros mali, at illud

Non ita uti dicas, hic malus ille minus.

Pravi omnes, inquam, Procleam si demiseris unum,

Et tamen ipse etiamnum est Procleas Lerosus.

A a a

In

In quam quidem poetices amenitatem quam *ἡ πρῶτος*, ideo tamen desistere collibuit, quia dum hæc commentarer venit in mentem mihi epigrammatis Cornelii Castalii Feltrensis, Jurisconsulti in foro Veneto clarissimi, quod neminem eruditum legisse poeniteat :

*Afrani, & Capito fratres, Neptunia proles,
Quorum jam tota est aurea facta domus :
Ambigitur multum de vobis, pejor uter sit :
Nam nemo id dubitat ne sit uterq; malus.
Iudice me Capito tu longè es pessimus omnium,
Et tamen est frater te quoque deteriôr.*

Quod quidem scomma desumptum est ex epistola Phalaridis ad Adimantum, quam commodi causa libuit adscribere, *ἀκρω σὲ Νηφῆσος ὡς εἰς τὸ ἀδελφόν, ὁπόπερ ὁ ὑμῶν θεῖ χεῖρον, σὲ μὲν κείνον λέγοντι, ἐκείνῳ δὲ ὑπερλίαν σὲ ἐγὼ ἢ οἰμαι, μάλλον ἢ καλῶς πεπεισμαι, ἢ μὲν ἀδελφὸν ἀπάντων ἐκείνον εἶναι καλῶ σὲ ἢ τὸ ἐκείνον, ὅτε ἀδελφὸν ἀπάντων εἶδονα.* Audio te cum fratre tuo alterari, uti vestrum peior sit, cum tu quidem illum dicas, contra vero ille te: Ego vero existimo, imo perbelle mihi conperitum est, illum usq; aliis omnibus, te vero uno, neq; aliorum hominum quempiam esse peiorem. Ad id illud unum, si non fati nugarum est, quod ad Phocylidæ nomen epigrammati Græco insertum pertinet, videndum an eo spectet id falsè dictum à Cicerone epistola ad Atticum libri quarti nona, *ἐγὼ τὸ δὲ Φωκυλίδου*, ubi Pompejum perstringere videtur, qui licet egregie de Repub. loqueretur, parum tamen aut nihil differret à cæteris. Unde illud ad eundem Atticum lib. vii, Epist. *Dionysius vir optima*, ego quos tu bonos esse dicas non intelligo, ipse nullos novi: id quod probando latissimè prosequitur. Sed nos jam fati.

NEQUITIA. CAP. XI.

Sal. Egyptii odio maximo, & quare.

Quoniam vero mare ipsum in primis falsum est, & sal inde plurimum conficitur, totumq; illud elementum si exficari possit, in sal abiturum est: Egyptii ipsum quoque sal ita averabantur, ut ne pane quidem salito vescerentur, quippe cum vivendi, ut sæpe dictum, puritatem in primis adamarent, id fixum immotumq; animo gerebant, ut omnia nequitia irritamenta summovent: itaq; sal ipsum summo studio rejiciebant, quod meram esse nequitiam intelligebant, cum, propter calorem sal irritare libidinem, feminalemq; vim expergefaceret, & acueret feratur, unde salacitas petulantia nomen. Exemplo vero sint ostrea & conchylia in hunc usum à nepotibus summo studio conquisita.

Quasi dica saligenam.

Quin etiam mures afroso sale prægnantes fieri tradit Aristoteles. *ἀλιφῶνός* præterea Venus, illique salacitatis ergo fanum ad portum maris aruspices poni apud veteres jubebant. Et marini Dei omnes lasciviores sæcundioresq; ponuntur à Poetis: Nimirum & illa Cæli virilia Saturni salce rescissa, & in mare prolapsa, Venerem gignunt: quippe omnes fructuum vires abscessa, atq; in hi mores viscerum veluti in mare projecta, sicut illic Venerem, ita hic libidinem gignunt: Theologi nostri sentiu longe leciore sal accipiunt pro doctrina Evangelica, idq; sibi velle quod capite Levitici secundo dicitur: *Quicquid obtuleris sacrificii sale condidis, nec auferes sal fæderis Dei tui de sacrificio tuo: in omni oblatione offeres sal:* quasi dicere velit Legislator, quodcumq; docueris, quodcumque correxeris, in quacumq; virtute versatus fueris, ad Apostolicam imitationem atq; imitationem tete accomit eda:

Hinc obscuriorum obsonium dicitur. Hinc salinunt frugum vitium.

sal enim terræ Apostoli, Domini ipsius testimonio. Nam sicut omnis cibus ad nutrimentum aptus, diceret Hefychius, omnimodo sale conditur: ita omnis sermo utilis ad juvandum, Apostolicæ omnimodo sapientiæ necessarium habet condimentum. Sed ut ad mare revertamur, fluxum id atq; subricum, non uti sal, solidum & frugalibus usibus commodum. Minimè prætereundus hic in divinis literis locus, ubi legere est Jordanem fluvium retrorsum fontem vel sus cursum suum reflexisse, quod, ut D. Ambrosius opinari videtur, significat mollitudinem animi ad maris lascivium profluentem cursum tenuisse, & ad fontem, quippe ad originem, hoc est Deum animi ipsius authorem conversum esse. Quoniam vero scriptum est partem aquæ Jordanicæ defluxisse in mare, partem vero conversam substituisse: Adamantius, qui per Jordanem baptismum intelligit, sententia priori non absimili figuram hanc esse dicit, ut per subsistentes aquas accipiamus eos, qui eo abluti lavacro, in pietatis dulcedine perseverant: per eam vero partem quæ defluit in mare, intelligamus eos, qui licet ad baptismum venerint,

